
Text / explicații material suport

Atunci când am anunțat tema acestei conferințe, undeva în primăvară, s-au exprimat numeroase aprecieri, considerându-se că este o temă de actualitate, de interes major pentru educația românească.

Am fost de acord... chiar dacă probabil fiecare a avut în minte altceva.

Educație... formare... reformare...

Trei semnificații relativ simple abordate independent. Corelându-le însă, dar mai ales aducând în discuție și conjuncția, lucrurile încep să devină ceva mai complexe. Cu atât mai mult dacă vom aduce în discuție și intențiile, interpretările...

În ce ne privește, am avut în minte trei „straturi” ale interpretării.

Primul dintre acestea este reprezentat de simplele date statistice, cele prezente în mapele dumneavoastră, pe care, de altfel, doar le vom trece în revistă:

1. Cheltuielile totale pe elev, cu date din 2021: dacă vă uitați mult în dreapta, descoperiți și România...

Și tot pe acolo, tot fără comentarii, și în următorul grafic, cel care precizează distribuția acestor cheltuieli, România mărginindu-se la cele de bază;

2. Menținem poziția, ultimă, dacă vom considera trendul cheltuielilor cu educația, cumva încremenit în timp...

Deși, surpriză, avem un salt extraordinar în următorul grafic: cu un PIB crescut aproape ca în povești, educației pare totuși să-i fi fost mai bine mai curând datorită reducerii numărului de elevi;

3. Suntem și noi în rândul lumii în ceea ce privește distribuția cheltuielilor în educație...

Ba chiar s-au făcut câțiva pași mai consistenți în ceea ce privește salarizarea, desigur fără să uităm nuanța de obligat-forțat ținând seama de faptul că lucrurile s-au mișcat doar printr-o grevă generală;

4. Trebuie să recunoaștem, activitatea didactică nu este una deosebit de extinsă, dar ne situăm în medii...

Și dacă numărul total al orelor de muncă este și el în medie, nici n-ar fi loc pentru mai mult, după cum se mai cere pe ici pe colo, birocratizarea atât de des debirocratizată și activitățile legate de orișice umplând până peste timpul de lucru;

5. Oricum este loc de mai bine, mai ales că nivelul de trai nu depinde în mod direct de PIB, cât de ceea ce intră celor mulți în buzunare, adică pe unde am începe să dibuim cu adevărat problemele societății românești, iar pe cale de consecință pe cele ale educației.

Al doilea „strat” al interpretării este reprezentat de pagina de deschidere a conținutului mapei, acolo unde se recunoaște că este nevoie de reformă în educația românească, deși nu în mod necesar o reformă care să privească sistemul educațional în sine, cu atât mai mult cu cât după

1989 nu cred că a mai reușit cineva să țină șirul reformelor din educația românească, din nefericire... fericire?... toate eșuate, ci mai curând o reformă a valorizării educației. Este nevoie și de formare pentru ca educația să meargă mai bine. Da, formare, deși probabil și aici avem o diferență de opinie. În primul rând nu activități de formare pentru cadrele didactice, cu atât mai puțin cele care, goale de conținut, nu fac decât să supraaglomereze, iar finalitatea nu este decât aceea a bifării cerințelor profesionale în această privință, ci formare pentru ca societatea românească, de la elev și părinte și până la politician să valorizeze cu adevărat educația.

Cu o doză de exagerare, am spune chiar că de reformă ÎN educație nu prea mai avem nevoie: după 1989 am tot reformat-o până aproape că nu a mai rămas mare lucru din ea... Sau, altfel spus, problemele educației nu prea sunt, fundamental vorbind, problemele educației.

Dar să ajungem și la cel de al treilea strat al interpretării, care nu este prezent în mapele dumneavoastră, dar pe care l-am avut în minte atunci când am stabilit titlul acestei conferințe... dezbateri... și care ține de ceea ce reprezentăm. Că place sau nu, că deranjează sau nu... frecvent deranjează... suntem un sindicat, iar în această măsură în prim planul acțiunilor noastre au fost, sunt și vor fi membrii de sindicat, salariații din educație.

Astfel, din această perspectivă, am încercat să găsim înțelesuri cât mai acoperitoare pentru termenii din titlu. Sincer... nu am găsit, nici măcar oprindu-ne la principiile educaționale vehiculate în diferite contexte, inclusiv prin legile educației. Totuși, insistența ne-a condus în cele din urmă la cinci enunțuri... negative și concluzive, spiritul în care ar trebui gândită în cele din urmă orice reformă sau formare:

**EDUCAȚIA NU ESTE UN PRODUS!
ELEVII NU SUNT CONSUMATORI!
PROFESORII NU SUNT UNELTE!
ȘCOALA NU ESTE O FABRICĂ!**

De fapt, am rămas doar la patru. Am renunțat să enunțăm și cea de a cincea idee, deși nu credem că este dificil de intuit, implicațiile sale fiind mult prea vaste și prea complexe pentru contextul totuși restrâns al acestei conferințe.